

KALENDARIUM

Opracowała Maja Kowalska¹

Przegląd ważniejszych wydarzeń² (15 lipca–15 sierpnia 2013)

16–17.07. W Wilnie odbyło się nieformalne posiedzenie Rady Unii Europejskiej ds. Środowiska. Podczas spotkania poruszono głównie zagadnienia związane z bezpieczeństwem procesu poszukiwania i wydobycia gazu z łupków w Europie. Dyskutowano, w jaki sposób surowiec ten może przyczynić się do rozwoju gospodarki niskoemisyjnej. Minister środowiska Marcin Korolec podkreślił konieczność edukacji społeczeństwa i uzyskania jego akceptacji w procesie poszukiwania i wydobycia gazu z łupków. Istotnym tematem omawianym na spotkaniu była forma przyszłego porozumienia o zasięgu globalnym w sprawie redukcji emisji gazów cieplarnianych. Stanowisko Unii Europejskiej w tym zakresie zostanie przedstawione podczas Konferencji Organizacji Narodów Zjednoczonych w Sprawie Zmian Klimatu COP19, która odbędzie się w Warszawie w dniach 11–22 listopada 2013 r. W Wilnie dyskutowano także o różnorodności biologicznej w Europie, w tym o możliwościach finansowania projektów dotyczących jej ochrony. Nieformalne posiedzenia Rady Unii Europejskiej ds. Środowiska organizowane są dwa razy w roku przez kraj pełniący prezydencję w UE. Obecnie, do końca 2013 r., przewodnictwo w Unii Europejskiej pełni Litwa.

22.07. Rozpoczęła się wyprawa Indonezja 2013 zorganizowana przez członków Studenckiego Koła Naukowego Geologów Uniwersytetu Wrocławskiego śladami polskiego geologa prof. Józefa Zwierzyckiego (1888–1961). Celem projektu jest dotarcie do miejsc w Indonezji, w których prowadził on działalność naukową. Ten wybitny polski geolog, badacz Archipelagu Malajskiego i Nowej Gwinei, od 1914 r. przez 24 lata prowadził w Indonezji badania, w wyniku których odkrył m.in. tamtejsze złoża surowców mineralnych. Po II wojnie światowej trafił do Wrocławia, gdzie odbudowywał miejscowy uniwersytet. Wyprawa Indonezja 2013 miała formę obozu naukowego, wzięła w niej udział grupa 10 najlepszych i aktywnych naukowo studentów geologii zrzeszonych w Studenckim Kole Naukowym Geologów Uniwersytetu Wrocławskiego. Podczas wyjazdu zbierali oni materiały, na podstawie których powstać mają artykuły popularnonaukowe promujące postać Józefa Zwierzyckiego oraz atrakcje geoturystyczne odwiedzonych miejsc. Wyprawa odbywała się w terminie od 22 lipca do 25 sierpnia 2013 r. Patronat honorowy nad obozem objęli

dyrektor Dolnośląskiego Oddziału Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego oraz przewodniczący Wrocławskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Geologicznego. Szczegółowe informacje na temat ekspedycji naukowej są dostępne na stronie internetowej: <http://www.geolodzy.uni.wroc.pl/indonezja>.

1.08. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego ogłosiło konkurs na finansowanie zadań w zakresie komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych w ramach przedsięwzięcia pod nazwą Inkubator Innowacyjności. Realizacja tego projektu powinna przyczynić się do promocji osiągnięć naukowych, zwiększenia ich wpływu na rozwój innowacyjności oraz wzmocnienia współpracy między środowiskiem naukowym a otoczeniem gospodarczym. Przedsięwzięcie ma wspierać podmioty działające na rzecz nauki, prowadzące aktywną działalność w zakresie komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych, w inicjowaniu współpracy środowiska naukowego z otoczeniem gospodarczym oraz wykonywaniu zadań, które doprowadzą do zastosowania wyników tych badań i prac na gruncie konkretnych rozwiązań rynkowych. Wnioski w ramach konkursu przyjmowane będą przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w terminie do 10 października br. Szczegółowe informacje znajdują się na stronie internetowej MNiSW (<http://www.nauka.gov.pl>, zakładka Inicjatywy/Inkubator Innowacyjności).

5.08. W kamieniołomie w miejscowości Owadów-Brzezinki (gmina Sławno) rozpoczęły się trzytygodniowe wykopaliska na stanowisku zawierającym skamieniałości sprzed 148 mln lat. Skamieniałości te odznaczają się unikatowym stanem zachowania. Podczas badań naukowcy pragną skupić się na pozyskaniu i interpretacji paleobiologicznej nowych materiałów paleontologicznych ze szczególnym uwzględnieniem wybranych grup bezkręgowców, w tym skrzydłoczy i amonitów, a także morskich gadów, pterozaurów oraz owadów. Do tej pory w kamieniołomie znaleziono m.in. szczątki pierwszego odkrytego w Polsce pterozaura, pierwszego znanego z Polski skrzydła ważki jurajskiej, licznych skrzydłoczy oraz ryb. W Owadów-Brzezinkach udało się także zarejestrować pierwszy na terenie Polski kopalny zapis tsunami. Kierownikiem badań został dr Błażej Błażejowski z Instytutu Paleobiologii Polskiej Akademii Nauk. Stanowisko odkrył w 2005 r. zmarły przedwcześnie dr Adrian Kin. Był on założycielem,

¹ Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa; maja.kowalska@pgi.gov.pl.

² Część Kalendarium dotycząca informacji o przyszłych wydarzeniach jest dostępna na naszej stronie internetowej (www.pgi.gov.pl/prz_geol) w zakładce Kalendarium wydarzeń.

prezesem i liderem Stowarzyszenia Przyjaciół Nauk o Ziemi PHACOPS oraz organizatorem i uczestnikiem ponad 1200 wypraw geologicznych, paleontologicznych i przyrodniczych na terenie Polski i poza jej granicami. W tym roku prowadzenie wykopalisk wspierały finansowo Narodowe Centrum Nauki, firma Nordkalk, będąca właścicielem kamieniołomu, oraz gmina Sławno.

14.08. W Wilkowie-Osiedlu koło Złotoryi zaprezentowano pierwszą w Polsce stałą makietę wulkanu wyposażoną w system symulujący erupcje. Akcja, podczas której utworzono tę makietę, odbyła się w rejonie Pogórza Kaczawskiego, nazywanego krainą wygasłych wulkanów. Południowa część pogórza zbudowana jest ze skał powstałych wskutek dawnej aktywności wulkanicznej regionu. Akcja miała formę pikniku naukowego, równoległe z budową wulkanu odbywały się warsztaty popularyzujące wiedzę z dziedziny geologii. Wszyscy chętni mogli wziąć udział w tworzeniu z gliny makiety stożka wulkanicznego o wysokości ponad 160 cm i szerokości powyżej 2 m. W środku umieszczono opracowany w Instytucie Nauk Geologicznych Uniwersytetu Jagiellońskiego system umożliwiający symulację erupcji wulkanu. Tym samym ustanowiony został rekord wysokości makiety aktywnego wulkanu. Przedsięwzięcie narodziło się z inicjatywy wspiera-

jącej młodzież Fundacji ANIMUS we współpracy z Instytutem Nauk Geologicznych UJ.

14.08. Wystartowała nowa strona internetowa Ministerstwa Środowiska poświęcona gazowi z łupków. Pod adresem <http://lupki.mos.gov.pl> można znaleźć informacje o kampanii MŚ „Porozmawiajmy o łupkach”, jak też wiadomości na temat stanu prac poszukiwawczych w Polsce, obowiązujących i planowanych przepisów prawnych i środowiskowych aspektów prowadzonych prac. Za pośrednictwem formularza można zadawać pytania związane z gazem z łupków, na które odpowiadać będą eksperci z dziedziny geologii i ochrony środowiska. Nowa wirtualna powstała w ramach kampanii realizowanej przez MŚ i współfinansowanej ze środków Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Kampania ta obejmuje dwa rejony kraju: Polskę północną (woj. pomorskie, kujawsko-pomorskie i warmińsko-mazurskie) i Lubelszczyznę (woj. lubelskie). Jej adresatami są w pierwszej kolejności mieszkańcy tych regionów, ale większość działań jest skierowana do wszystkich stron zaangażowanych w proces poszukiwań niekonwencjonalnych złóż gazu, w tym do przedstawicieli administracji samorządowej, organów ochrony środowiska, organizacji pozarządowych, firm poszukiwawczych, naukowców itp.